

Gent Càritas: Joana Marquès

Fa més de 15 anys que som monitora del taller de roba de Mestral Ciutadella. Si faig un breu repàs històric dels començaments d'aquest taller, m'adon que ha evolucionat molt. La seva primera ubicació va ser als baixos de la Parròquia Sant Francesc d'Assís. Tenia com a nom "Taller ocupacional Germà Sol" i va ser fundat pel rector d'aquell moment, en Francesc Triay.

Com a monitora, vaig assumir la responsabilitat d'animar i acompanyar les persones que integràvem i treballaven en el taller amb la selecció de roba, rentar, cosir botons, planxar... així com el seguiment del voluntariat que ens ajudava a atendre la botiga.

Mai m'hagués pogut imaginar el que dona de sí la roba, si sempre estires del fil. Com més estires, més allargues la vida de la roba i, mentrestant pel camí, arrossegues ocupació, reciclatge, integració de persones, participació del voluntariat, comercialització, donacions... És un exemple claríssim de sostenibilitat i solidaritat.

Ser monitora és una feina que m'agrada molt, sobretot perquè està centrada en la dimensió humana. És un treball d'equip, de formació, d'intercanvi, d'integració i, sobretot, d'obertura a la diversitat de totes les persones que passen pels tallers.

Sempre he tingut molt clar que he de ser la primera en ser coherent amb el que diem i volem fer a Càritas. ■

Persones que no fan renou

La paraula voluntari, per a mi, fins fa un any, era una paraula més. No m'havia aturat mai a pensar quin significat tenia. D'ençà que he començat a fer feina com a responsable de voluntariat de Càritas Arxiprestal de Ciutadella, he conegut un bon conjunt de persones que li han donat, segons la meua opinió, un nou sentit a aquesta paraula.

Un dia, xerrant amb una voluntària sobre una acció que havia fet un altre voluntari, li comentava la meua sorpresa davant persones que sense que ningú els digui res, prenen la iniciativa d'una manera tant positiva com ell ho va fer. Li deia que des que havia començat a treballar, les persones m'havien sorprès gratament. Hi ha un bon grup de gent disposada a donar part del seu temps, sense esperar res a canvi. La voluntària amb qui conversava em va contestar: "Tota aquesta gent fa una feina tan bona, són gent que no fa renou". Després de la conversa, em vaig quedar una bona estona donant voltes a aquesta frase "són gent que no fa renou". Tenia molta raó. Tots els voluntaris, ella inclosa, fan molt bona feina i amb un gran sentit. Són gent disposada a donar part del seu temps per ajudar als altres. La seua feina, moltes vegades passa inadvertida, silenciosa, però els seus resultats sí que són visibles. Les botigues funcionen, als centres oberts i en el programa de reforç escolar els voluntaris atenen un bon nombre d'allots i allotes; a les parròquies, també, els voluntaris ja fa molts d'anys que aporten el seu gra d'arena amb el repartiment de ses bosses de menjar, i així en un bon grapat de projectes.

Estic molt agraïda a tots els voluntaris de Càritas perquè m'heu mostrat moltes coses, sobretot la senzillesa i la bona voluntat.

Formau part de Càritas perquè voleu ajudar i com molts m'heu dit també voleu aprendre. I el més important: tothom aprèn de vosaltres, moltes gràcies!

*Majo Casanovas Seguí
Responsable de voluntariat
Càritas Arxiprestal Ciutadella*

Recull de frases dels voluntaris

Càritas què és per a tu...

"T'adones que els teus problemes no són res devora els dels altres."

"Una manera de conèixer gent i ajudar els altres."

"Una mà amiga."

"Una gran obra."

"La solidaritat feta realitat."

"Un lloc on poder expressar el que sent."

"Com una família."

"La branca social de la Església."

Aquest servei de voluntariat m'aporta...

"Sortir de la rutina i desconnectar del dia a dia"

"Sentir-me útil."

"Satisfacció i diversió."

"Solidaritzar-me i fer un servei generós."

"Creure en la gent."

El que més m'agrada de Càritas és:

"Les amistats que he fet al voluntariat."

"Que és Església."

"L'esperit humà, la generositat."

Una cosa per millorar...

"Poder tenir un local més cèntric."

Una il·lusió per complir...

"Que la gent ens recolzés més."

"Que hi hagi més gent que conegui les botigues solidàries de Mà a Mà i de Comerç Just."

Una il·lusió complerta...

"Que a Es Mercadal també s'hagi obert una botiga solidària."

"Que cada vegada esteim més arrelats i presents entre la gent de Menorca."

"Que ja em sento com un de vosaltres."

càritasinforma

NÚMERO 23 | JULIOL 2009

FULL INFORMATIU DE CÀRITAS DIOCESANA DE MENORCA

sumari

■ "Caritas in veritate"

■ Dia Mundial del Comerç Just

■ Presentació de l'Informe FOESSA

Càritas
Diocesana de
Menorca
Treballam per la justícia

■ Fòrum d'ONG de Menorca

■ Persones que no fan renou

■ Gent Càritas: Joana Marquès

"Caritas in veritate"

Nova carta encíclica del Papa Benet XVI

El passat 29 de juny, festa dels apòstols Pere i Pau, el Papa Benet XVI, va firmar la tercera Encíclica del seu pontificat. La primera va ser "Deus caritas est" i feia una reflexió sobre l'amor i la manera de viure'ls humans, de manera especial es seguidors de Jesucrist. Aquesta tercera, "Caritas in veritate", és una encíclica de clara orientació social.

Aquesta encíclica consta d'una introducció, sis capítols i una conclusió. En la introducció el Papa recorda que la caritat és "la via mestra de la doctrina social de l'Església". Té, segons el Papa "el risc de ser mal'entesa o exclosa de la ètica viscuda" i adverteix de que "un cristianisme de caritat sense veritat es pot confondre fàcilment amb una reserva de bons sentiments, profitosos per a la convivència, però marginals".

"El desenvolupament ... necessita aquesta veritat" i profunditza el Papa en "dos criteris orientadors de l'acció moral: la justícia i el bé comú". "La caritat va més enllà de la justícia, perquè estimar és donar, oferir d'allò que és "meu" a l'altre; però mai falta de justícia, que dur a donar a l'altre el que és "seu", el que li correspon en virtut del seu ésser i del seu obrar". Diu més avall "s'estima al pròxim de manera tant més eficaç, quan més es treballa per un bé comú que respongui també a les seves necessitats reals".

El capítol primer és una clara referència al Missatge de la "Populorum Progressio" de Pau VI, qui "va reafirmar la importància imprescindible de l'Evangeli per a la construcció de la societat segons la llibertat i la justícia". Diu Benet XVI: "La fe cristiana s'ocupa del desenvolupament no estalonant-se en privilegis o posicions de poder ... sinó sols en Crist". I afegeix: "les causes del subdesenvolupament ... estan principalment en la voluntat, el pensament i encara més "en la falta de fraternitat entre els homes i els pobles".

En el segon capítol, dedicat al desenvolupament humà, diu "L'objectiu exclusiu del benefici, quan s'ha obtingut malament i sense el bé comú com a fi últim corre el risc de destruir riquesa i crear pobresa". I denuncia que "el quadre del desenvolupament es desplega en múltiples àmbits ... creix la riquesa mundial en termes absoluts, però augmenten també les desigualtats ... i neixen noves pobreses". Fa també una crida al respecte per la vida i diu: "quan una societat s'encamina vers la negociació i la supressió de la vida

acaba per no trobar la motivació i l'energia necessàries per esforçar-se en el servei del vertader bé de l'home".

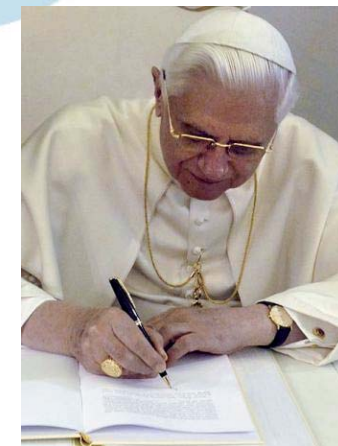
El tema del tercer capítol, "Fraternitat, desenvolupament econòmic i societat civil", comença valorant l'experiència del do no valorat, "degut a una visió de l'existència que anteposa a tot la productivitat i la utilitat". I "el desenvolupament si vol ser autènticament humà, necessita, per contra, donar espai al principi de la gratuïtat". La lògica mercantil ha d'estar "ordenada a aconseguir el bé comú, que és responsabilitat sobre tot de la comunitat política". El capítol acaba valorant la globalització que necessita "una orientació cultural personalista i comunitària oberta a la transcendència ... i capaç de corregir les seves disfuncions".

"Desenvolupament dels pobles, drets i deures, ambient", és el títol del quart capítol. En ell diu que: "L'economia te necessitat de la ètica per el seu correcte funcionament; no de qualsevol ètica sinó d'una ètica amiga de la persona". Denuncia que "l'acaparament dels recursos constitueix un greu impediment per el desenvolupament dels països pobres". I afegeix "Les societats tècnicament avançades poden i han de disminuir la pròpia necessitat energètica, i avançar en la investigació sobre energies alternatives".

En el cinquè capítol, "La col·laboració de la família humana", el Papa posa de relleu que "el desenvolupament dels pobles depèn sobre tot del reconeixement de ser una sola família" i que la religió cristiana pot contribuir al desenvolupament "sols si Déu troba lloc també a l'esfera pública". Fa referència al principi de subsidiarietat que, diu, "és el més eficaç antídoto contra tota forma d'assistencialisme paternalista".

"Desenvolupament dels pobles i la tècnica" és el títol de darrer capítol, en ell el Papa reflexiona sobre els prodigis de la tecnologia, la genètica i la bioètica i diu: "La raó sense la fe està destinada a perdre's en la il·lusió de la pròpia omnipotència" i apunta a que la investigació amb embrions i la clonació "són promogudes per la cultura actual" que "creu haver desvelat tot misteri".

Acaba el Papa remarcant, en la conclusió, que el desenvolupament "té necessitat de cristians amb els braços alçats vers Déu en gest de pregària".

Dia internacional del Comerç Just

El 9 de maig de 2009, es va celebrar a tot el món el Dia Mundial del Comerç Just, promogut per l'Organització Mundial del Comerç Just, i a Espanya per la Coordinadora Estatal de Comerç Just.

A Menorca, igual que la resta de llocs, S'Altra Senalla-Càritas Menorca va aportar la seva identitat a l'acte. Aquesta festa volia demostrar i sensibilitzar sobre el fet que un altre ordre econòmic és possible. Volia promoure, també, la construcció de la pau, el respecte a la multiculturalitat i al medi ambient a través d'un comerç equitatiu. El lema ho resumia clarament: "Big Bang pel planeta. Pica ben fort pel Comerç Just! Pica fort a la pobresa! Pica fort a l'exploatació! Pica fort a la crisi financera! Agafa un tambor, una olla, allò que trobis i pica fort! **PICA FORT PEL COMERÇ JUST!**"

El Dia Mundial del Comerç Just, des de Càritas Diocesana de Menorca-S'Altra Senalla l'entendem com un acte de reconeixement a les persones i organitzacions socials que treballen en la difusió i promoció del Comerç Just. Pretenem potenciar el coneixement dels valors i les propostes del Comerç Just entre la població menorquina mitjançant

Mercadal, vam donar espai tant als actes més sensibilitzadors com a la xerrada "El Comerç Just: una eina de canvi a l'abast de tothom", a càrrec de Ferran Macipe, doctor en economia internacional i desenvolupament econòmic, i a actes més festius com una batucada i un concert de rock.

Thaïs Fadrique, voluntària de S'Altra Senalla i guanyadora del Premi de Narració Curta Illa de Menorca, va llegir el manifest, del qual n'extraïem un breu fragment:

"... Per ser tots aquí avui, moltes persones s'esforcen, treballen i miren perquè tot vagi bé i tothom conegui i recordi que un dia com avui serveix per alçar la veu tots a una, per fer-nos sentir i dir que som aquí, que tenim molt a dir sobre el Comerç Just, sobre com aquest serveix d'eina en la nostra lluita contra la pobresa, el canvi climàtic i la crisi financera, i que, malgrat parlar llengües diferents i viure en llocs allunyats, estem d'acord en superar-nos sense perdre la nostra essència" [...]

Les paraules de na Thaïs van ser reforçades amb una batucada popular on Ablaye Seck, a ritme de cassoles, vam PICAR BEN FORT PEL COMERÇ JUST, donant pas a l'inici de la festa. A partir d'aquest moment i durant tota la jornada, les diverses entitats que promouen el Comerç Just i la Solidaritat a Menorca van mostrar i sensibilitzar sobre la seva feina. A més, la Fundació Vicenç Ferrer va exposar la seva col·lecció fotogràfica d'Anantapur.

La jornada també va ser complementada amb diversos tallers interactius:

- Educació del gust, per infants, a càrrec del GOB i de l'equip de S'Altra Senalla.
- D'on ve la roba que duim?, a càrrec del equip de S'Altra Senalla.
- Cuina local i solidària, per adults, a càrrec de Miquel Muñoz, cuiner amant del comerç just i el consum responsable.

Poc abans de dinar, l'Acadèmia de Dansa Alba ens va mostrar una coreografia creada per a l'ocasió, amb desfilada de roba de Comerç Just de l'Índia.

El dinar consistia en un bufet lliure, de venda i degustació de menjar de Comerç Just, preparat de manera exquisida per les voluntàries de S'Altra Senalla.

Finalment, per concloure la celebració, vam poder gaudir de les actuacions musicals d'Smiling Iguanaz, UAS3 i Ablaye Seck, que van posar la cirereta a una gran festa que esperem que servís per apropar el Comerç Just a més persones.

Organitzacions com S'Altra Senalla us conviden així a reflexionar sobre els efectes positius que poden tenir a nivell global aquelles accions individuals encaminades a consumir realment allò que necessitem i a escollir productes de Comerç Just, convençuts que amb el nostre consum responsable podem lluitar per una societat més igualitària i més compromesa. ■

Presentació del VI Informe FOESSA

El passat 27 d'abril, a la sala d'actes del Casino 17 de gener de Ciutadella va tenir lloc la presentació a Menorca de l'Informe FOESSA sobre exclusió i desenvolupament a Espanya, a càrrec del Secretari General de Càritas Espanyola, Silverio Agea i del Director de Càritas Diocesana de Menorca, Joan Mir.

Va ser una intensa reflexió entorn dels resultats del VI Informe FOESSA, remarcant principalment que, malgrat el procés de creixement sostingut que s'ha registrat a Espanya en l'última dècada, els índexs de desigualtat i de pobresa s'han reduït molt escassament. No només això, sinó que els

nivells de pobresa s'han mantingut constants al llarg de tot el període, d'esquenes al procés d'extraordinària generació de riquesa al qual hem assistit en la darrera dècada

El preocupant diagnòstic de l'Informe assenyala que la precarietat arriba a una àmplia capa social; que l'exclusió social és una realitat constatada en més d'un 17% de les llars espanyoles i que les situacions d'exclusió severa afecten a un 5,3% de les llars.

El Secretari General de Càritas Espanyola va fer especial esment als nous rostres de la pobresa, els col·lectius actualment en major risc: persones grans amb prestacions insuficients, fills i filles de famílies amb una alta vulnerabilitat, dones amb responsabilitats familiars no compartides i amb desigualtat en l'àmbit laboral, persones i famílies immigra-

des que després d'anys d'incorporació sociolaboral positiva, ara es veuen a les portes de l'exclusió.

Silverio Agea va destacar la urgència d'arbitrar plans, polítiques i actuacions en l'ocupació i la protecció social, que ha de donar com a resultat la millora del salari mínim interprofessional i "una llei bàsica de garantia d'aquests drets per a tots els ciutadans, sense discriminació, independentment del lloc on resideixin."

En relació al mig milió de llars que es troben en situació de pobresa severa i exclusió social, "el major repte per a la cohesió social a Espanya és la creació d'un subsistema de protecció universalitzat de garantia d'ingressos i una necessitat clara d'augmentar la despesa social." ■

Fòrum d'ONG de Menorca

El Fòrum d'ONG de Menorca agrupa a una sèrie d'entitats i organitzacions del teixit associatiu del Tercer Sector. Aquestes tenen diferent caire: cultural, educatiu, ecologista, formatiu, associacions de veïns, etc. El Fòrum d'ONG d'ençà el seu funcionament ha fet feina de manera desinteressada en diferents temes d'actualitat que ens preocupen que tenen un eix transversal comú, el de sensibilitzar a la societat menorquina i cercar vies de transformació social que millorin la qualitat de vida i el benestar de les persones.

Al llarg d'aquests anys hem volgut recolzar iniciatives desenvolupades. Una de les preocupacions constants que hem anat debatent a les diferents reunions, ha estat el jove i la seva relació amb l'entorn social. Especialment els models d'oci de la societat mercantilista que ha abocat la gent jove a un oci basat en el consumisme i on els i les joves esdevenen més objectes o consumidors que no subjectes actius i creatius. I de mica en mica, hem anat eixamplant el nostre camp d'acció i els objectius del treball en xarxa que desenvolupam.

L'any passat ens vam proposar començar a elaborar un Pla Insular per a la Societat Civil i el Voluntariat, l'esborrany del qual hem enllestit durant el primer trimestre d'enguany.

La motivació principal d'aquest projecte nou que engega el Fòrum d'ONG és que gran part de la personalitat de la Menorca actual és el fruit de l'acció dels seus ciutadans. Gran part del valor de Menorca ha brotat de l'acció compromesa i desinteressada de la seva gent. Les associacions culturals, educatives, assistencials, d'oci, econòmiques, totes elles han creat, divulgat, defensat, innovat, conservat, allò que forma part de la condició de menorquins. Cadascú de nosaltres podria fer una llista llarga de les entitats de cada poble que han avançat al seu temps i han ofert oportunitats, possibilitats i grans dosis de felicitat als seus ciutadans.

En aquest sentit, el desig és que l'acció associativa a Menorca sigui una activitat d'alt valor afegit, tant per a la societat a qui va dirigida, com per als voluntaris i les organitzacions i que ajudi a construir una societat participativa, solidària i unida.

En una primera trobada s'està presentant a les diferents entitats de cada municipi de l'illa. En una segona reunió es duu a terme un procés participatiu on les entitats proposen o esmenen les accions suggerides a l'esborrany del Pla. Després de recollir totes les aportacions fetes en els diferents

pobles, es refarà el Pla inicial perquè les entitats participants puguin aprovar la redacció definitiva i posteriorment ser presentat a les administracions i als mitjans de comunicació.

Aquesta feina vol ser un revulsiu per a la participació, el compromís i l'associacionisme i a l'hora, esdevenir una eina útil i comuna per a totes les associacions i entitats. En

definitiva serà tota la societat civil qui en sortirà beneficiada.

Aquest procés permetrà també actualitzar el llistat d'associacions en actiu de l'illa.

Si t'animessis a formar-hi part activament, ens trobaràs a: Fòrum d'ONG de Menorca. Secretariat: MRPM. C/ Sant Pere d'Alcàntara, 26. 07760 Ciutadella. Tel. 971 38 52 61 Fax 971 38 35 99. forumongs@gmail.com.

Anselm Barber,
Coordinador Fòrum ONGs de Menorca